

2

GEHEIM

RAPPORT BETREFFENDE WERELDCONGRES VAN MOEDERS TE LAUSANNE

Op de zitting van het bureau van de I.D.V.F. (Internationale Democratische Vrouwen Federatie) op 3-11-1954 te Berlijn, werd het voorstel gedaan om een "Wereldcongres van Moeders ter bescherming van hun kinderen, tegen oorlog, voor ontwapening en vriendschap der volkeren" te organiseren.

Van 9 - 13 Februari 1955 kwam de raad van de I.D.V.F. te Genève bijeen, op welke bijeenkomst een "Appel voor het Wereldcongres van Moeders" werd geformuleerd.

Ter voorbereiding van dit congres werd kort nadien te Berlijn een Internationaal Voorbereidings Comité gevormd met als voorzitter de presidente van de I.D.V.F., de Française Eugenie COTTON en als secretaresse de West-Duitse A.A. GRIESEMANN, voorzitter van de Duitse Vrouwenvredesbeweging, een mantelorganisatie van de communistische Duitse Vrouwenbeweging. Het vaststellen van de plaats, waar het congres zou worden gehouden, leverde het Voorbereidings Comité aanvankelijk enige moeilijkheden op. O.m. werden pogingen in het werk gesteld om de bijeenkomst in Nederland te doen plaats vinden, doch de Minister van Justitie deelde omstreeks half Mei mede, niet bereid te zijn buitenlandse gedelegeerden toe te laten. In die zelfde tijd verklaarde de Franse regering er geen bezwaar tegen te hebben dat het Moedercongres te Parijs zou worden gehouden. Op het laatste ogenblik (einde Juni 1955) werd het Voorbereidings Comité echter, om niet met zekerheid bekend geworden redenen, genoodzaakt het congres elders te doen plaatsvinden. De definitieve plaats van samenkomst werd Lausanne (Zwitserland) 7 tot 10 Juli 1955.

Ter stimulering van de Nederlandse deelname aan het congres werd in Amsterdam door de Nederlandse Vrouwen Beweging (N.V.B.) een secretariaat van het Wereldcongres van Moeders opgericht onder leiding van de communiste A. KANN-LUGT (29-2-1920).

Ten einde de delegatie naar Lausanne te financieren bracht de N.V.B. steunlijsten in omloop en trachtte zij brochures met het congres-embleem (Moeder en Kind) te verkopen. Op 4 Juli was hiermee een bedrag van f 2200.- ingezameld.

De I.D.V.F. had bepaald, dat voor verblijfkosten te Lausanne per persoon een bedrag van \$ 7.- per dag zou moeten worden voldaan. De reiskosten bedroegen ongeveer f 90.-, zodat de totale reis- en verblijfkosten ongeveer f 200.- per persoon bedroegen. Aangezien de Nederlandse delegatie uit 11 personen bestond, kan worden aangenomen, dat de N.V.B. door haar campagnes de kosten vrijwel geheel zelfstandig heeft kunnen voldoen.

Aan het congres namen 1060 vrouwen uit 66 landen deel. Onder dezen waren 11 vertegenwoordigsters uit Nederland (zie bijlage I).

Na de opening van het congres werd een presidium gekozen waarin o.a. de Nederlandse niet-communiste H.C. PRINSEN GEERLIGS-van SON zitting had. Tot voorzitter van dit presidium werd gekozen de Française Eugenie COTTON, die hierna de openingsrede uitsprak. Na deze inleiding werden de werkzaamheden voortgezet in vier commissies (zie bijlage II). Het secretariaat van het presidium werd beheerd door An NOTTOWITZ-de LANGE, een (voormalig?) Nederlandse, werkzaam op het secretariaat der I.D.V.F., woonachtig in Oost-Berlijn. De technische zijde van het congres werd door niet minder dan 183 krachten verzorgd.

Als resultaat van de beraadslagingen in de commissies werden drie documenten aan het congres voorgelegd t.w.:

1. een manifest aan alle moeders ter wereld;
2. een adres aan de U.N.O.;
3. een boodschap aan de grote Vier te Genève.

In de eindzitting werden deze documenten door het congres goedgekeurd en gepubliceerd.

Besloten werd een permanent internationaal "Comité van Moeders voor bescherming van hun kinderen tegen de oorlog en voor ontwapening" in te stellen. Tot voorzitter van dit Comité werd de leidster van de Zweedse delegatie Dr. Andrea ANDRÉÉN gekozen. Nederland is in genoemd Comité niet vertegenwoordigd.

Opmerkingen

De algemene indruk is, dat het Wereldcongres van Moeders door de communisten goed was georganiseerd en voor wat het politieke karakter betreft, buitengewoon goed was gecamoufleerd. Vele niet-communisten zullen ongetwijfeld de ware opzet niet hebben doorzien. De Russische afgevaardigden hielden zich zeer op de achtergrond, terwijl anti-communistische redevoeringen o.a. van Mevr. PRINSEN GEERLIGS werden toegelaten. Wel kwam de Chinese delegatie sterk naar voren.

Het bovenstaande vond zijn oorzaak in het doel van het congres: "een platform te vinden, om in de wereld een nog grotere en omvangrijkere beweging tot stand te brengen van vrouwen voor de vrede".

Als uitvloeisel van het congres werd van de zijde van de N.V.B. besloten, in Nederland een persconferentie en verslagvergaderingen te beleggen teneinde de resultaten van Lausanne bekend te maken. Met betrekking tot de verslagvergaderingen wordt in het Organisatiebulletin van de N.V.B. opgemerkt: "Het verdient aanbeveling, een comité van b.v. drie vrouwen te vormen buiten onze rijen, dat als gastvrouw van deze bijeenkomsten optreedt. Voor de bijeenkomsten moeten wij ook de vertegenwoordigsters van andere Vrouwenorganisaties uitnodigen, evenals bekende en vooraanstaande vrouwelijke persoonlijkheden. Houdt het doel van het congres voor ogen: een brede beweging tot stand te brengen van vrouwen voor de vrede".

Door middel van een gesloten bron is vastgesteld, dat het lid van het Partijbestuur van de C.P.N. Annie AVERINK (lid Vrouwenbureau C.P.N.) - hoewel zij officieel geen leidende rol in de N.V.B. speelt - toch de gang van zaken ten aanzien van de bovengenoemde persconferentie en het produceren van documenten betreffende het congres geheel in handen had.

Als Nederlands pendant van het eerdergenoemde, door de I.D.V.F. opgerichte, internationale "Comité van Moeders voor bescherming van hun kinderen tegen de oorlog en voor ontwapening" is de N.V.B. van plan een apart comité te vormen met als taak strijden tegen oorlogspropaganda, beeldromans, rassendiscriminatie, bewapening, etc..

Tot vorming van dit comité is de N.V.B. overgegaan mede omdat zij zelf teveel als communistisch bekend staat.

Resumerende kan worden aangenomen, dat hier, zowel nationaal als internationaal, sprake is van oprichting van een nieuwe mantelorganisatie.

GEHEIM

BIJLAGE I

bij rapport betreffende Wereldcongres van Moeders te Lausanne

De Nederlandse delegatie naar Lausanne bestond uit de volgende personen

	<u>geboren:</u>	<u>wonende te:</u>	
BOUHUYS, Maria A.	10-1-1927	Amsterdam	
GELOK-WALVIUS, Anna	7-12-1908	Amsterdam	communiste
IMMINGA-BLOKSMA, Geesiena R.	16-12-1914	Amsterdam	comm. georiënteerd
KALF-KAPTEIJN, Maria	16-6-1883	Den Haag	communiste
KLOMPENHOUWER-SCHUTTER, Alberdina, A.	14-12-1927	Utrecht	
LOOPER-WESTHOFF, Maria H.	5-1-1898	Arnhem	comm. georiënteerd
MOLIN-GERRITZE, Johanna P.	6-12-1916	Amsterdam	communiste
PRINSEN GEERLIGS-van SON, Helena C.	2-1-1893	Amsterdam	
VOETEN-MINCO, Sara	31-3-1920	Amsterdam	
WAGENSVELD-TERPSTRA, S. van	21-11-1922	Amsterdam	
WIT-KRIEK, Hendrika de	27-7-1893	Krommenie	communiste.

GEHEIM

BIJLAGE II

bij rapport betreffende Wereldcongres van Moeders te Lausanne

Commissies Wereldcongres Moeders te Lausanne

1. Commissie voor de gezondheid van de kinderen, onder leiding van Dr Andrea ANDRÉÉN (Zweden).
2. Commissie voor de bescherming van de kinderen, verschillende sociale vraagstukken behandelend, onder leiding van Mevrouw Pardati KRISHNAN (India).
3. Commissie voor opvoeding en onderwijs, onder leiding van Mevrouw BESTAZZI (Italië).
4. Commissie voor vraagstukken van cultuur en propaganda, onder leiding van Mevrouw de Weduwe J.R. BLOCH.

Aan de werkzaamheden van de commissies werd van Nederlandse zijde deelgenomen door de dames BOUHUYS, GELOK-WALVIUS, KALF-KAPTEYN, MOLIN-GERRITZE, PRINSEN GEERLIGS-van SON, VOETEN-MINCO en WAGENSVELD-TERPSTRA.

Uit bovenstaande commissies werd een kleine werkgroep gevormd, die de resultaten van de werkzaamheden samenvatte en formuleerde. In deze werkgroep had Mevrouw GELOK-WALVIUS zitting.